CENTRALIZACYA

TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNEGO POLSKIEGO

DO

OGÓŁU TOWARZYSTWA.

Obywatele!

Wiadomo wam iż w skutek wypadków 1846 r. dwustu pięćdziesięciu czterech obwinionych przed sąd pruski powołanych zostało do odpowiedzialności. Proces rozpoczął się dnia 2° sierpnia r. b. i prawdopodobnie potrwa jeszcze kilka miesięcy. Przed jego ukończeniem sądziliśmy iż z naszéj strony zachować należy milczenie i ograniczyć się na przedstawieniu w dzienniku *Demokrata Polski*, samych faktów i dokumentów przed sąd wywołanych.

Jednym z tych dokumentów jest list nasz z dnia 21 z. m. do obrońcy Ludwika Mierosławskiego Pana Meyer, na jego wyraźne żądanie pisany, a przez dzienniki niemieckie i francuzkie ogłoszony. Ta ostatnia okoliczność jest przyczyną, iż go do waszéj, Obywatele, wiadomości podajemy. Jeżeli zaś niedołączamy żadnych uwag, to stąd pochodzi, że stanowisko jakieśmy względem procesu przyjęli, a przy którém aż do jego ukończenia po-

zostać zamierzamy, niedozwala nam w szczegółowe wchodzić objaśnienia.

List ten jest następujący :

Versailles, 21 sierpnia 1847.

Panie,

Okoliczności w jakich po wypadkach Lutego 1846 r. znajdowała się Centralizacya, były powodem zniszczenia jéj papierów, a ztąd jesteśmy w niemożności udzielenia wyjątku z protokułów żądanego przez Pana w jego liście z d. 16 b. m. Z drugiéj strony ze wszystkich osób, które w styczniu 1845 r. Centralizacyę składały, ani jedna dziś nie jest w stanie czyn pod kwestyą będący zaświadczyć. I tak, Ludwik Mierosławski jest więźniem stanu w Berlinie, Teofil Wiśniowski zginął na rusztowaniu we Lwowie, Jan Alcyato przestał być członkiem Towarzystwa naszego, Józef ysocki i Henryk Jakubowski są nieobecni w Wersalu. Niepodobném jest przeto, aby te osoby mogły dziś świadczyć o tém, co wiedzą o planie kampanii wówczas układanym. Jeżeli jednak nie jesteśmy w stanie przesłać Panu żądany dokument, zastąpić go przecie możemy własném naszém świadectwem i twierdzeniem.

Oświadczamy przeto i twierdzimy, jako świadomi tajemnic i podań poprzedników naszych, że doskonale wiadomém nam jest :

1od Iż dawno przed wypadkami lutego 1846 r., a mianowiciew styczniu 1845, żywy spór toczył się pomiędzy członkami Centralizacyi nad planem powstania w Polsce : że w owéj już epoce zdanie nowego członka Ludwika Mierosławskiego przemagało ; że wedle tego zdania sądzono, iż w niczém nienaruszając praw Narodu Polskiego, i całości dawnych jego granic, powstanie zamierzone niemiało być obróconém przeciw Prussom, a to dla tego że neutralność Pruss można było przypuścić, skoroby państwo to nabyło przekonania, iż powstańcy polscy nie mają zamiaru przeciw niemu działać, i ponieważ plan powstania na téj podstawie oparty, rokował pomyślniejszy skutek, gdyż byłaby umniejszona liczba nieprzyjacioł a pomnożone siły powstania.

2re Iż Ludwik Mierosławski, którego charakter i zdolności wojskowe powszechnie były uznane i cenione, miał sobie przez kolegów dane peł-

nomocnictwo nieograniczone do robienia tego wszystkiego, coby na korzyść zamierzonego powstania za potrzebne osądził ; do rozpoznania i sprawdzenia żywiołów spodziewanéj siły powstańczéj ; do zastosowania do nich dalszego planu wyprawy i do zaprowadzenia takich zmian w kierunku powstaniem, jakieby uznał za pożyteczne dla strategicznych działań.

3cie Iż dziś jeszcze postawa i słowa Ludwika Mierosławskiego w obec sędziów Berlińskich budzą w niżéj podpisanych największe zaufanie; spodziewają się więc, że nieprzestanie nieść hołd prawdzie, bronić sprawy narodowéj i zamiarów Towarzystwa demokratycznego polskiego, z tém poświęceniem i wyrzeczeniem się samego siebie, którego już tyle dał dowodów.

Podpisując to oświadczenie, żałujemy iż niemożemy go posłać, stosownie do żądania pańskiego, ulegalizowane przez władze właściwe : lecz zdaje się nam, iż legalizacyi takowego aktu namby odmówiono a na wszelki przypadek dopełnienie téj formalności spowodowaćby mogło stratę drogiego czasu.

Zechciéj przyjąć zapewnienie wysokiego naszego szacunku.

Członkowie Centralizacyi obecni w Wersalu :

Jenerał Sznajde, W. Mazurkiewicz, Wiktor Heltman, A. Darasz.

Versailles, d. 17 września 1847.

Prezydujący z kolei :

Sekretarz : W. Heltman. S. Worcell.

W drukarni L. Martinet, przy ulicy Jacob, 30.